

Od symptómov k biomarkerom: Kam smeruje diagnostika Parkinsonovej choroby? (neurologička Kristína Kulcsárová)

Podcasty, Veda na dosah, 25. 3. 2026, 7:30

Kým Fico nosí drahé hodinky, nám prší do tried. Žiadame predčasné voľby, odkazujú študenti z Košíc 2

Online, korzar.sme.sk, 25. 3. 2026, 20:29

Od symptómov k biomarkerom: Kam smeruje diagnostika Parkinsonovej choroby? (neurologička Kristína Kulcsárová)

🕒 25. 3. 2026, 7:30, Zdroj: [Veda na dosah](#) 🌐, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Od symptómov k biomarkerom: Kam smeruje diagnostika Parkinsonovej choroby? (neurologička Kristína Kulcsárová)

Laureátka Ceny za vedu a techniku 2025 v kategórii Osobnosť vedy a techniky do 35 rokov Kristína Kulcsárová približuje najrýchlejšie rastúce neurologické ochorenie sveta, Parkinsonovu chorobu. Hoci je dnes toto neurodegeneratívne ochorenie pomerne dobre liečiteľné, medicína stále naráža na zásadný problém – nedokážeme ho úplne vyliečiť ani spomaliť. Navyšeho v bežnej praxi dokážeme diagnostikovať až v momente, keď sa objavia jasné pohybové prejavy, teda v značne pokročilom štádiu, keď je veľká časť nervových buniek už nenávratne poškodená. Cieľom výskumov je preto zachytiť pacientov skôr, presnejšie a efektívnejšie, pričom víziou do budúcnosti by mohol byť skrining včasnej neurodegenerácie ako bežná súčasť preventívnej prehliadky od určitého veku. Predtým je však potrebné nájsť vhodný biomarker, ktorý by zárodky ochorenia odhalil spoľahlivo a včas. V rozhovore sa ponoríme do tajov mozgu, ktoré doktoru Kulcsárovú fascinujú od okamihu, keď jej zvedavosť v detstve začali sýtiť prvé knihy. Priblížime si menej známe symptómy ochorenia, ako aj špecifickú poruchu správania v REM spánku, ktorá môže byť dôležitým varovným signálom. Okrem technologického pokroku hostka zdôrazňuje silu prevencie, najmä potrebu pravidelného aeróbného pohybu. Dozviete sa, prečo by sme mali týždenne venovať aspoň 150 minút aktivite, pri ktorej sa zadýchame, a ako môžeme vziať zdravie mozgu do vlastných rúk. MUDr. Kristína Kulcsárová, PhD., je vedecká pracovníčka Neurologickej kliniky **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach, ktorá sa zameriava na Parkinsonovu chorobu a jej včasné (prodromálne) štádium. Za svoju vedeckú činnosť získala trikrát ocenenie Slovenskej neurologickej spoločnosti za najlepšiu publikáciu autora do 35 rokov. O podcaste **Podcast VEDA NA DOSAH** vznikol preto, aby sa k slovu dostali naše odborníčky a naši odborníci. Slovenská veda je plná osobností, ktoré denne objavujú svet, aby sa nám mohlo ľahšie žiť. V epizódach môžete počuť výskumníkov z rôznych vedeckých oblastí. Všetky podcasty VEDA NA DOSAH sú dostupné na stránke vedanadosah.sk, na YouTube CVTI SR, cez aplikácie Spotify a Apple Podcasts a na ďalších streamovacích platformách. Nahrávanie podcastu prebehlo v priestoroch NIVaM. Podcasty z oblasti školstva si môžete vypočuť na <https://nivam.sk/?s=podcast>.

Autor: CVTI SR

Kým Fico nosí drahé hodinky, nám prší do tried. Žiadame predčasné voľby, odkazujú študenti z Košíc 🌐

🕒 25. 3. 2026, 20:29, Zdroj: [korzar.sme.sk](#) 🌐, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Jana Ogurčáková**, Sentiment: **Neutrálny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika**

Dosah: **53 873** GRP: **1,20** OTS: **0,01** AVE: **836** EUR

Kým Fico nosí drahé hodinky, nám prší do tried. Žiadame predčasné voľby, odkazujú študenti z Košíc

Sme pripravení bojovať, hovoria.

Došlo bolo Fica, znelo po dlhšom čase v centre Košíc. Študentský protest Zvoníme na poplach! sa okrem metropoly východu uskutočnil aj v ďalších troch mestách.

Iniciatívu nad aktivitou prebrali platformy Študentský protest, Študentstvo za Otvorenú Kultúru! a Študentská klubovňa v Žiline .

Námestie na košickej Hlavnej sa postupne zaplňalo, celkovo prišlo približne štyristo až päťsto ľudí.

Maďarský manuál

Organizátori chceli zhromaždením ukázať odhodlanie brániť životy študentov a študentiek v krajine pred normalizáciou a ťahaním Slovenska do sféry vplyvu Ruska a vyjadriť nesúhlas s inými krokmi vlády.

„To, čo sledujeme na Slovensku, je demontáž demokracie v priamom prenose – snaha o ovládnutie verejnoprávnych médií, zastrašovanie politických oponentov, likvidácia slobodnej kultúry, zmena volebného zákona vo svoj prospech,“ hovorila jedna z organizátoriek Anna Kőtelesová, doktorandka na Technickej univerzite v Košiciach.

Krajne pravicový extrémizmus podľa nej prenikol do spoločnosti, destabilizoval ju a poštval proti sebe.

„Zasadol do vládnych kresiel a teraz vidíme, ako sa snaží svoju moc zabetónovať. Používa manuál, ktorý sa opakuje u našich susedov v Maďarsku a Česku, ale aj inde vo svete.“

Pripravení bojovať

Študenti rôznych stredných a vysokých škôl sa na pódium postavili prvýkrát, aby sa prihovorili verejnosti.

„Našli sme odvahu na to, aby sme sa sem postavili, aj keď to znamená vystúpenie z komfortnej zóny. Sme tu preto, lebo sa nechceme iba prizerať, ako nám táto vláda rozkladá právny štát. Chceme vyslať signál, že aj my, mladí ľudia, sme pripravení bojovať za záchranu demokracie na Slovensku.“

Najzásadnejšou požiadavkou, ktorú zopakovali, je odchod premiéra Roberta Fica a predčasné voľby.

„Slušne vám dávame priestor na akceptáciu prehry a odchod v mieri. Ľuďom je už v podstate aj jedno, či skončíte v base alebo ako čestný hosť v kryte u Putina, hlavne, aby ste už dali Slovensku pokoj. Ak našu požiadavku nevy počujete, sme pripravení sa ďalej organizovať.“

Nechcú agitáciu na školách

Lea Domská z Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach hovorila o normalizácii agresívneho, vulgárneho a dehumanizujúceho jazyka zo strany verejne činných osôb.

„Tá prispieva k radikalizácii spoločnosti, osobitne mládeže, čo sa prejavuje aj zhoršujúcou sa klímou na školách a nárastom extrémnych prejavov správania.“

Študentská rada vysokých škôl vyjadrila nesúhlas so vstupovaním politicky exponovaných aktérov do vzdelávacieho procesu na stredných školách prostredníctvom nevyvážených a tendenčných verejných diskusií, besied a podobných aktivít.

„Sme presvedčení, že škola má byť bezpečným priestorom pre rozvoj kritického myslenia, nie miestom politickej agitácie,“ zaznelo na margo Ficových návštev škôl.

Medičku Simonu Gibalovú z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** trápi, že patríme medzi krajiny s najvyšším odlivom mozgov v Európskej únii.

V roku 2024 odišiel študovať do zahraničia takmer každý piaty maturant. Až 94 percent študentov, ktorí študujú v zahraničí, by si túto voľbu zvolilo znova. „Prečo sa pre mnohých z nás Slovensko stáva miestom, z ktorého odchádzame, a nie miestom, kde sa chceme vracieť?“

Skutočným cieľom by podľa Gibalovej malo byť Slovensko, do ktorého sa oplatí vrátiť. Ktoré investuje do vzdelania, do vedy, do zdravotníctva a do mladých ľudí. „Slovensko, ktoré si uvedomuje, že najväčším bohatstvom krajiny nie sú len zdroje alebo infraštruktúra, ale ľudia, ktorí ju tvoria.“

Zbierky na všetko

Gymnazistka Emília Šterbáková, aktuálne študujúca vo Veľkej Británii, má 18 rokov a v najbližších voľbách je odhodlaná voliť. Kritizuje vládu za možné rušenie korešpondenčných volieb.

„Cítim povinnosť vo voľbách hlasovať, lebo vidím, ako moji spolužiaci doma zbierajú peniaze na opravu strechy, aby im nepršalo do tried. Vidím, ako študenti mesiace nechodia do školy, pretože nefunguje kúrenie.“

Pripomenula, že sa už stalo normálnym neustále na niečo zbierať, na skrinky či na maľovanie tried. „Potom vidím politikov ako Fico, ktorí nosia drahé hodinky. Je to jednoduché, táto vláda kradne našu budúcnosť.“

Aj keď vidí rozdiely v kvalite života doma a v zahraničí, je to pre ňu predovšetkým nádejou, že lepšia budúcnosť je možná. „Záleží mi na Slovensku, chcem mať svoj hlas vo voľbách a chcem sa vrátiť.“

Rozklad kultúry

Študentka Lucia Jarošíková sa folklóru venuje od momentu, keď jej babka dala ušiť prvý kroj z obce Jaklovce.

„Nechcem, aby o folklóre rozhodovali ľudia, ktorí ním nežijú. Pretože títo ľudia už po niekoľkokrát dokázali, že im je to jedno. Ministerstvo s úsmevom rozkladá kultúru a robí to na čele s ministerkou Šimkovičovou.“

Najsilnejšie momenty prišli, keď študenti zaspievali pieseň Nebojím sa pána!, ktorú venovali ministerke kultúry Martine Šimkovičovej (nominantka SNS), a nestarnúcu pieseň Do batôžka, ktorej autorom textu je Milan Lasica. K spevu sa pridali Košičania so zasvietenými telefónmi a aj po 45 rokoch znela prekvapivo aktuálne.

Autor: Jana Ogurčáková